

ÁLLAMI
SZÁMVEVŐSZÉK

ELEMZÉSE

2018. július

ELEMZÉS

**A központi alrendszer intézményei
gazdasági és logisztikai területének
teljesítményértékelése az Állami
Számvevőszék ellenőrzési
tapasztalatai alapján**

ÁLLAMI
SZÁMVEVŐSZÉK

ELEMZÉSE

ELEMZÉS

**A központi alrendszer intézményei
gazdasági és logisztikai területének
teljesítményértékelése az Állami
Számvevőszék ellenőrzési
tapasztalatai alapján**

ENGEDÉLYEZŐ:

Domokos László elnök

Szerkesztő:

NEMESVÁRI-HORTHY ESZTER projektvezető

Az elemzés elkészítését felügyelte:

PETŐ KRISZTINA felügyeleti vezető

Készítették:

NEMESVÁRI-HORTHY ESZTER projektvezető

OROSZ DIÁNA számvevő

SZABÓ TAMÁS számvevő

Az Elemzés
az interneten
a www.asz.hu
oldalon
olvasható.

Kiadja az Állami Számvevőszék

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

A központi alrendszerbe tartozó költségvetési szervek jelentős közpénz felhasználásuk és az általuk kezelt közvagyon nagyságrendje miatt Magyarország költségvetési egyensúlyára jelentős hatást gyakorolnak. Szerepüket növelő, nem elhanyagolható körülmény az sem, hogy ellátott közfeladataik révén az állampolgárok életminőségére is jelentős befolyásuk van.

Az Állami Számvevőszék ellenőrzéseinek fókuszában ezért rendszeresen, évről-évre szerepelnek ezen intézmények a zárszámadás ellenőrzése mellett, önálló ellenőrzések keretében is.

Az Állami Számvevőszék 2014-től kezdődően 51 központi alrendszerbe tartozó költségvetési szervnél a szabályszerűségi ellenőrzés mellett teljesítmény-ellenőrzést is végzett. Teljesítmény-ellenőrzésünk alapvető célkitűzéseként azt rögzítette, hogy az intézmények eredményesen készültek-e fel a gazdálkodásukban a hatékonysági és gazdaságossági követelmények érvényesítésére.

Az elvégzett teljesítmény-ellenőrzések eredményeként az Állami Számvevőszék azt állapította meg, hogy az ellenőrzött szervezetek döntő hányada nem készült fel gazdálkodásában a hatékonysági és gazdaságossági követelmények érvényesítésére.

A világos és egyértelmű előírásokat rögzítő jogszabályok ellenére a költségvetési szervek döntő hányada nem tett lépéseket a gazdálkodása folyamatában a gazdaságos, hatékony és eredményes feladatellátás követelményeinek kialakítására, amely fontos feltétele lehet a takarékos költségvetési gazdálkodás megteremtésének.

Az 51 szervezetből mindösszesen 11 volt olyan, aki a gazdálkodás néhány részterületére alakított ki követelményeket. A 11 szervezetből néhány vezető nem következetesen vitte végig a folyamatot, mert nem tűzött ki szervezeti célokat, nem alakított ki ezen célok elérését mérő mutatószámokat, vagy nem gondoskodott a kitűzött célok teljesülésének nyomon követéséről.

A költségvetési szervek vezetői – a jogszabályi előírások ellenére – nem teremtették meg az átlátható és elszámoltatható pénzügyi és vagyongazdálkodás feltételrendszerét, amely jelentős kockázatot hordozott a felelős gazdálkodás vitelében. Az ellenőrzések eredményeként megállapítható, hogy sem az irányító szervek, sem a függetlenített belső ellenőrzésük a jogszabályban foglalt, erre a területre vonatkozó ellenőrzéseket nem végzett, amellyel nem támogatták az intézményeknél a teljesítmény-követelmények kialakítását.

Az Állami Számvevőszékről szóló 2011. júliustól hatályos sarkalatos törvénnyel véget ért a következmények nélküli ellenőrzések időszaka. A nyilvános jelentéseiben – felhívva a társadalom figyelmét ezen hiányosságokra – az Állami Számvevőszék rögzítette a teljesítmény-ellenőrzések megállapításait, amelyek alapján tett javaslatokra a címzetteknek intézkedési tervet kellett készítenie. Az intézkedési tervek végrehajtásának utóellenőrzését az Állami Számvevőszék a zárszámadási ellenőrzések és önálló ellenőrzés keretében az elmúlt két évben megkezdte.

A központi alrendszer intézményeinek a közpénzzel és a közvagyonnal való törvényes gazdálkodás mellett azok célszerű és hatékony felhasználását is biztosítaniuk kell. Ennek elmaradása előidézheti a közpénzek és a közvagyon pazarló, rendeltetésellenes felhasználását, amely megalapozhatja az Állami Számvevőszék kezdeményezésére az intézményektől a költségvetési támogatások megvonását is.

TARTALOM

▶	BEVEZETÉS	6
▶	AZ ELLENŐRZÖTT TERÜLET BEMUTATÁSA	7
	Az ellenőrzött szervezetek bemutatása	7
	A jogszabályi háttér bemutatása	7
▶	AZ ELLENŐRZÉS MÓDSZERE	9
▶	ELLENŐRZÉSI TAPASZTALATOK, KÖVETKEZTETÉSEK	10
▶	EREDMÉNYEK, HASZNOSULÁS.....	11
	Hasznosulás az ellenőrzöttek szintjén.....	11
	Hasznosulás a jogalkotás szintjén	12
	Hasznosulás a társadalom szintjén.....	12
▶	MELLÉKLETEK	14
▶	FÜGGELÉKEK	19
	Fogalomtár	19
	Rövidítések	20

BEVEZETÉS

Alapvető igény a demokratikus társadalmakban, hogy a közpénzeket és a közvagyonot használók tevékenységükben törekedjenek a gazdaságos, hatékony és eredményes működésre. Az Alaptörvény a társadalmi igényekkel összhangban fogalmazza meg a költségvetési gazdálkodás elveként a kiegyensúlyozottságot, átláthatóságot és fenntarthatóságot. Ezen túlmenően a költségvetési szervek számára törvény és kormányrendelet írja elő, hogy a költségvetési szerv valamennyi tevékenysége és célja összhangban legyen a gazdaságosság, hatékonyság és eredményesség követelményeivel.

Az Alaptörvényben megfogalmazott követelmények teljesülése érdekében az Állami Számvevőszék (ÁSZ) az Országgyűlés pénzügyi és gazdasági ellenőrző szerveként az Állami Számvevőszékről szóló 2011. évi LXVI. törvény (ÁSZ tv.) alapján általános hatáskörrel végzi a közpénzekkel és az állami és önkormányzati vagyonnal való felelős gazdálkodás ellenőrzését.

Az ÁSZ 2015-2017. években jelentette meg azokat a központi alrendszer egyes intézményei ellenőrzéseiről készült jelentéseit, amelyekben a pénzügyi és vagyongazdálkodás szabályszerűségének ellenőrzése mellett az ellenőrzött intézmények gazdasági és logisztikai területére kiterjedő teljesítmény-ellenőrzést is végzett.

A teljesítmény-ellenőrzések célja annak értékelése volt, hogy az ellenőrzött szervezeteknél megtörtént-e a gazdálkodás folyamatában a gazdasági és logisztikai területen a gazdaságossági, hatékonysági és eredményességi követelmények kialakítása, a kitűzött célok elérése érdekében tettek-e intézkedéseket, illetve teljesítették-e a célkitűzéseket, elérték-e a szándékolt eredményeket. Az ellenőrzött időszakok 2008-2013., 2011-2014., illetve 2012-2015. évek voltak.

Az ÁSZ tv. alapján az ÁSZ ellenőrzési tapasztalatain alapuló megállapításaival, javaslataival, tanácsaival támogatja az Országgyűlést, annak bizottságait, és az ellenőrzött szervezetek munkáját, amellyel elősegíti a jól irányított állam működését. Az ÁSZ stratégiájában rögzíti, hogy ellenőrzései mellett elemzésekkel is támogatott tanácsadó szerepe is hangsúlyt kap a jó kormányzás kiterjedése érdekében.

Elemzésünkben 51 ellenőrzött szervezettel kapcsolatos ellenőrzési tapasztalatokat összegezzük. Az elemzésünkbe bevont jelentések sorszámát és címét az 1. mellékletben elhelyezett táblázat foglalja össze.

Jelen elemzésünk célja a központi alrendszerbe tartozó költségvetési szervek teljesítmény-ellenőrzései alapján:

- ▶ az ellenőrzött szervezetek és a teljesítmény-ellenőrzések jogszabályi háttérének bemutatása;
- ▶ az ellenőrzés módszerének ismertetése;
- ▶ az ellenőrzési tapasztalatok összefoglalása, következtetések levonása;
- ▶ a költségvetési szervek gazdálkodási folyamatainak optimalizálásához további lehetőségek meghatározása.

AZ ELLENŐRZÖTT TERÜLET BEMUTATÁSA

Az ellenőrzött szervezetek bemutatása

Az ÁSZ által költségvetési szervek gazdasági és logisztikai területére elvégzett teljesítmény-ellenőrzései az államháztartás központi alrendszerébe tartozó 51 költségvetési szervre terjedtek ki. Az ellenőrzött szervezetek közül kettő önálló költségvetési fejezet volt. Az ellenőrzött szervezetek jogállásukat tekintve önállóan működők voltak, gazdálkodási feladataikat döntően saját gazdasági szervezetük útján látták el.

Közfeladataikat tekintve egészségügyi, szociális, kulturális, vízügyi, oktatási, valamint egyéb államigazgatási, hatósági feladatokat láttak el. A teljesítmény-ellenőrzéssel ellenőrzött, a jelen elemzéssel érintett 51 központi költségvetési szerv ágazatonkénti megoszlását az 1. ábra mutatja be.

1. ábra

Forrás: ÁSZ szerkesztés

Az ellenőrzött szervezetek döntő hányadánál a felügyeletüket, irányításukat az ellenőrzött időszakban végig, vagy annak legnagyobb részében minisztérium látta el. Egyes ellenőrzött költségvetési szervek esetében az irányítási feladatok egy részét – jogszabályi felhatalmazás alapján – középírányító szerv gyakorolta.

Az ellenőrzött költségvetési szervek központi költségvetésben betöltött jelentős súlyát, szerepét jelzi, hogy 2013. évi költségvetési beszámolóik adatai alapján egy év alatt közel 430,0 milliárd Ft költségvetési kiadást teljesítettek, kezelt vagyonuk meghaladta az 5850,0 milliárd Ft-ot, az általuk foglalkoztatottak létszáma pedig a 43 ezer főt.

A jogszabályi háttér bemutatása

A költségvetési gazdálkodással, a közpénzek felhasználásával kapcsolatos alapvető követelményeket az Alaptörvény határozza meg. Az Alaptörvény kimondja, hogy „Magyarország a kiegyensúlyozott, átlátható és fenntartható költségvetési gazdálkodás elvét érvényesíti.” A költségvetés végrehajtásával kapcsolatos követelményként rögzíti, hogy a „Kormány a központi költségvetést törvényesen és célszerűen, a közpénzek eredményes kezelésével és az átláthatóság biztosításával köteles végrehajtani.”

A közpénzekből gazdálkodó szervezetek számára az Alaptörvény előírja, hogy „A közpénzeket és a nemzeti vagyont az átláthatóság és a közélet tisztaságának elve szerint kell kezelni.” Az Alaptörvény rögzíti annak követelményét is, hogy törvényben meghatározott módon, önállóan és felelősen kell gazdálkodni, a törvényesség, a célszerűség és az eredményesség követelményei szerint.

Az Alaptörvény előírásaival összhangban a nemzeti vagyonnal való átlátható és felelős gazdálkodás hosszú távú meghatározását szolgáló

alapvető előírásokat a nemzeti vagyronról szóló 2011. évi CXCVI. törvény (vagyontörvény) foglalja össze.

A vagyontörvény kimondja, hogy „A nemzeti vagyonnal felelős módon, rendeltetésszerűen kell gazdálkodni.” Ezen túlmenően rögzíti, hogy „a nemzeti vagyongazdálkodás feladata a nemzeti vagyon rendeltetésének megfelelő, az állam, az önkormányzat mindenkori teherbíró képességéhez igazodó, elsődlegesen a közfeladatok ellátásához és a mindenkori társadalmi szükségletek kielégítéséhez szükséges, egységes elveken alapuló, átlátható, hatékony és költségtakarékos működtetése, értékének megőrzése, állagának védelme, értéknövelő használata, hasznosítása, gyarapítása, továbbá az állam vagy a helyi önkormányzat feladatának ellátása szempontjából feleslegessé váló vagyontárgyak elidegenítése.”

A központi költségvetési szervek számára az elemzett időszakban a közpénzekkel való hatékony és ellenőrizhető gazdálkodás kereteit, garanciáit 2011. december 31-ig az 1992. évi XXXVIII. törvény az államháztartásról, majd a 2012. január 1-jétől hatályos 2011. évi CXCV. törvény az államháztartásról határozta meg.

A törvényi előírások mellett, azzal összhangban kormányrendeletek rögzítették a költségvetési szervek vezetőinek azon felelősségét, hogy olyan szabályozásokat, eljárásokat, folyamatokat alakítsanak ki és működtessenek, amelyek biztosítják a működés, a gazdálkodás, az erőforrások felhasználása során a gazdaságosság, hatékonyság és eredményesség érvényesülését. E szabályozások, eljárások, folyamatok kialakításáról, működéséről, azok minőségéről a költségvetési szervek vezetőinek évente a költségvetési beszámolóval egyidejűleg – kormányrendeletben meghatározott tartalmú – vezetői nyilatkozatban kellett beszámolnia.

A költségvetési szervek felügyeletét, irányítását ellátó szervek számára államháztartási törvényi előírás szerint kötelezettségük közé tarto-

zott a felügyeletük, irányításuk alatt álló költségvetési szerveknél az erőforrásokkal való szabályszerű és hatékony gazdálkodáshoz szükséges követelmények érvényesítése, számon kérése és ellenőrzése.

AZ ELLENŐRZÉS MÓDSZERE

Az ÁSZ ellenőrzéseit a nemzetközi szakmai standardokat irányadónak tekintve, az ellenőrzött időszakban hatályos jogszabályok alapján, az ellenőrzés szakmai szabályok figyelembe vételével, az ellenőrzésekre irányadó ÁSZ módszertanok alapján végezte.

Az elvégzett teljesítmény-ellenőrzések ellenőrzött időszakot tekintve 3 féle időszakra vonatkoztak. Az elvégzett ellenőrzések ellenőrzött időszakát és az egyes ellenőrzött időszakokra elvégzett ellenőrzések számát a 2. ábra mutatja be.

2. ábra

Forrás: ÁSZ szerkesztés

A teljesítmény-ellenőrzés célja annak értékelése volt, hogy a költségvetési szervek a gazdálkodás folyamatában a gazdaságossági, hatékonysági és eredményességi követelményeket kialakították-e, a célok elérése érdekében tettek-e intézkedéseket, és a célkitűzéseket elérték-e. A teljesítmény-ellenőrzések kizárólag a gazdálkodási folyamatokra terjedtek ki, az ellenőrzött szervezetek szakmai feladatellátását nem értékelték.

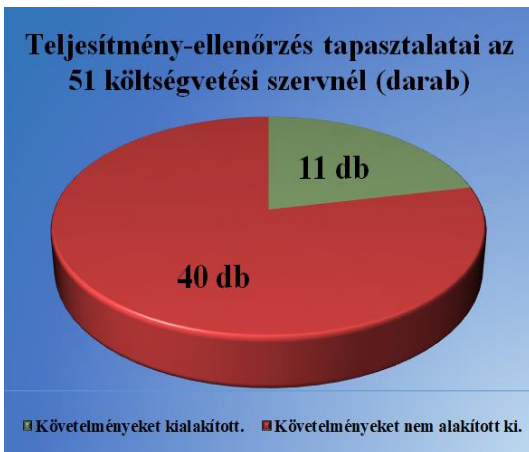
A 2008-2013., illetve a 2011-2014. évekre végzett ellenőrzéseknél a gazdálkodási feladatok értékelésénél két területen, a gazdálkodási és logisztikai folyamatokat érintően kerültek meghatározásra részterületek. Az ellenőrzések kiterjedtek annak értékelésére is, hogy a költségvetési szerv vezetője által a költségvetési beszámolóval egyidejűleg, a gazdaságosság, hatékonyság, eredményesség követelményeinek érvényesítésére vonatkozóan tett vezetői nyilatkozata helytálló volt-e.

A 2012-2015. évekre ellenőrzött szervezeteknél a gazdálkodási feladatokat illetően az ellenőrzési program részterületeket nem határozott meg és nem kellett értékelni a költségvetési szerv vezetője által tett vezetői nyilatkozat helytállóságát sem.

ELLENŐRZÉSI TAPASZTALATOK, KÖVETKEZTETÉSEK

A teljesítmény-ellenőrzés lefolytatásának általános tapasztalatai megoszlását az 51 ellenőrzött szervezetnél a 3. ábra foglalja össze.

3. ábra

Forrás: ÁSZ szerkesztés

Az ellenőrzött szervezetek döntő hányadánál, 78%-ánál az ÁSZ azt állapította meg, hogy a költségvetési szervek vezetői – a jogszabályi előírások ellenére – gazdaságossági, hatékonysági és eredményességi követelményeket a gazdálkodásuk folyamatában nem alakítottak ki. A költségvetési szervek vezetői így nem biztosították a közpénzekkel való felelős és átlátható gazdálkodás feltételrendszerének megteremtését. A 2008-2013. és a 2011-2014. évekre ellenőrzött költségvetési szervek vezetőinek a gazdaságosság, hatékonyság és eredményesség követelményeinek érvényesítéséről kiadott vezetői nyilatkozatai nem feleltek meg a valós helyzetnek, vezetői nyilatkozataikban valótlanul állították azt, hogy a gazdasági és logisztikai területre vonatkozóan a gazdaságosság, hatékonyság és eredményesség követelményeinek kialakításáról gondoskodtak.

A teljesítmény-ellenőrzés az ellenőrzött szervezetek mindössze 22%-ánál állapította meg azt, hogy az intézmények gazdaságossági, hatékonysági és eredményességi követelményeket alakítottak ki a gazdálkodás folyamatában. Azonban ez a 11 költségvetési szerv sem a gazdálkodás teljes egészére, a gazdasági és logisztikai terület minden részfolyamatára alakította ki a teljesítménykövetelményeket, hanem csak egyes részfolyamatokra. Közülük 10 intézmény a logisztikai terület egyes részterületein (például: gépjármű- és flottamenedzsment, épület- és ingatlanüzemeltetés, egyéb vagyontárgyak), nyolc intézmény a gazdálkodási területen (költségvetés-készítés, létszámgazdálkodás, az előirányzat-gazdálkodás vagy az adatszolgáltatás részterületen) alakított ki teljesítménykövetelményeket. A 11 költségvetési szerv ÁSZ ellenőrzési tapasztalatai azt mutatják, hogy nem mindegyikük tűzött ki célokat, rendelt mutatószámokat a célokhoz, határozott meg célértékeket. Egyes szervezetek pedig nem mérték a mutatószámok teljesülését, nem működtették a nyomon követési rendszert. A 11 ellenőrzött szervezetnél az ellenőrzési tapasztalatok összefoglalását a 2. melléklet tartalmazza.

Az 51 intézmény közül mindössze egy esetben állapította meg az ÁSZ, hogy a függetlenített belső ellenőrzés – a jogszabályi előírásokkal összhangban – teljesítmény-ellenőrzéseket végzett a szervezetben gyűjtött és rendelkezésre álló adatok felhasználásával, értékelésével. Az ellenőrzött szervezetek döntő többségénél a belső ellenőrzés – a jogszabályban foglaltak ellenére – teljesítmény-ellenőrzéseket nem végzett, így nem támogatta a szervezeten belül teljesítménykövetelmények kialakítását. Az irányító szervek feladatokat ellátó szervek szintén nem járultak hozzá tevékenységükkel a költségvetési szerveknél teljesítménymérési rendszer kialakításához, mert törvényi előírás ellenére nem érvényesítették, nem kérték számon és nem ellenőrizték az erőforrásokkal való hatékony gazdálkodáshoz szükséges követelményeket.

EREDMÉNYEK, HASZNOSULÁS

Hasznosulás az ellenőrzötték szintjén

Az ÁSZ a központi alrendszer intézményeinek ellenőrzése során az elemzés témáját érintően tett megállapításokra alapozva javaslatokat fogalmazott meg az ellenőrzött költségvetési szervek, illetve az irányító szervi feladatokat ellátó irányító szervek vagy a középírányító szervek vezetői részére.

Az ÁSZ az ellenőrzött költségvetési szervek vezetői részére arra tett javaslatot, hogy intézkedjenek az intézmény tevékenységét érintő gazdaságossági, hatékonysági és eredményességi követelmények kialakításáról és érvényesítéséről.

Az irányító szerv, vagy átruházott hatáskörben irányító szervi feladatokat ellátó középírányító szervek vezetői részére tett javaslatok célja az volt, hogy tegyék meg a szükséges intézkedéseket a nem helytálló vezetői nyilatkozattal kapcsolatban feltárt hiányosságok tekintetében vagy a költségvetési szerv vezetője munkajogi felelősségének kivizsgálására. Esetenként az ÁSZ az irányító, illetve középírányító szervek részére javasolta, hogy végezzenek a hatékony gazdálkodásra irányuló ellenőrzéseket a költségvetési szerveknél.

A jelentésekben foglalt megállapításokhoz kapcsolódóan az ellenőrzött szervezeteknek az ÁSZ tv. intézkedési terv készítési kötelezettséget ír elő. Az intézkedési tervekben az ellenőrzött szervezetek vezetői vállalták, hogy intézkednek a rendelkezésre álló források gazdaságos, hatékony és eredményes felhasználását biztosító szabályozások kiadásáról, folyamatok kialakításáról és működtetéséről. Az irányító valamint a középírányító szervek vezetői az intézkedési tervekben a javaslatok alapján meghatároz-

ták a munkajogi felelősség kivizsgálásának, illetve a hatékony gazdálkodásra irányuló ellenőrzések elvégzésének felelőseit, és a feladatok végrehajtásának határidőit.

Az intézkedési tervek végrehajtását az ÁSZ utóellenőrzés keretében ellenőrizheti, garantálva ezzel a jelentésekben szereplő megállapítások hasznosulását. Az ÁSZ az elmúlt években és jelenleg is – az érintett költségvetési szervek közül kockázatelemzéssel kiválasztott szerveknél – a zárszámadás ellenőrzése keretében vagy önálló ellenőrzésként folytatja az utóellenőrzéseket, amelyben értékeli a költségvetési szervek vezetői által elkészített intézkedési tervek végrehajtását.

A teljesítmény-ellenőrzések során feltárt jogszabálysértő gyakorlat megszüntetése érdekében az ÁSZ elnöke az ÁSZ tv.-ben foglalt jogaival élve hat intézmény esetében figyelemfelhívó levéllel fordult az ellenőrzött szervezetek vezetőihez, két esetben a középírányító szerv, egy esetben az irányító szerv vezetőjéhez is. Az elnöki figyelemfelhívó levelek ágazatok szerinti megoszlását a 4. ábra mutatja be.

4. ábra

Forrás: ÁSZ szerkesztés

A figyelemfelhívó levéllel megkeresett szervezetek vezetői részére az ÁSZ tv. kötelezettségként írja elő, hogy az abban foglaltakat tizenöt napon belül köteles elbírálni,

a megfelelő intézkedést megtenni és erről az ÁSZ elnökét értesíteni. Az elnöki figyelemfelhívásra a megkeresett felelős vezetők az ÁSZ elnöke részére – az ÁSZ tv.-ben foglalt kötelezettségével összhangban – a megtett intézkedésekről értesítést küldött.

Az ellenőrzési tapasztalatok és a teljesítmény-ellenőrzési módszertan alapján a költségvetési szervek vezetői számára az alábbi lépéseket célszerű figyelembe venni a jogszabályokban előírt gazdaságos, hatékony és eredményes működésre vonatkozó elvárások, a teljesítménymérési rendszer kialakítása érdekében:

1. a szervezeti célokkal összhangban a teljesítménymérési rendszer kialakítása, belső szabályzatban történő rögzítése,
2. a teljesítménycélok dokumentált kitűzése, mutatószámok meghatározása (mérhető mutatószámok esetében teljesítménycél meghatározása, a nem mérhető mutatószámok esetében az elérni kívánt állapot rögzítése);
3. az adatgyűjtés biztosítása, felelősök kijelölése, adatgyűjtés rendszerességének meghatározása;
4. a mutatószámok teljesülésének nyomon követése, értékelése,
5. rendkívüli esetben beavatkozás;
6. beszámolás a teljesítménycélok teljesüléséről.

A költségvetési szervek belső ellenőrzése számára megfontolandó a gazdálkodás folyamatában a teljesítménykövetelmények rendszerét a kockázatelemzésbe, mint kockázatos területet felvenni és a teljesítményellenőrzések alapján javaslataival és tanácsaival támogatni a gazdálkodás folyamatában a teljesítmény-követelmények kialakítását.

Hasznosulás a jogalkotás szintjén

Az ÁSZ ellenőrzési tapasztalatai szerint a jogszabályi előírások a költségvetési szervek gazdaságos, hatékony és eredményes gazdálkodásához, működéséhez és ellenőrzéséhez kapcsolódó feladat- és hatásköröket egyértelműen és világosan rögzítik. Az Áht. előírása szerint az irányító/felügyelő szerv feladata a hatékonysági ellenőrzés végrehajtása, míg a Bkr. szerint a költségvetési szerv vezetőjének felelőssége, hogy gondoskodik a költségvetési szerv eredményes, gazdaságos és hatékony működéséről.

Az ellenőrzési tapasztalatok azonban azt mutatják, hogy további, a végrehajtást támogató garanciális rendelkezések és intézkedések nélkül a költségvetési szerveknél a gazdaságos, hatékony és eredményes működés érvényesülése nem volt biztosított.

Hasznosulás a társadalom szintjén

A társadalom tagjainak demokratikus joga, hogy a közpénzek és a közvagyon felhasználását nyomon kövessék. Az ÁSZ minden esetben átláthatóan végzi az ellenőrzéseit, emellett a társadalmat széles körben tájékoztatja. Ennek érdekében az ÁSZ minden jelentése nyilvános, és a jelentések letölthetők az ÁSZ honlapjáról (www.asz.hu). Ezen túl az ÁSZ a Hírportálján (www.aszhirportal.hu) folyamatosan tájékoztatja a nyilvánosságot a számvevőszéki ellenőrzések egyes szakaszaiban elvégzett feladatokról.

A költségvetési szervek gazdasági és logisztikai területeire kiterjedő teljesítmény-ellenőrzések tapasztalatai felhívják a társadalom figyelmét az ezen a területen feltárt hiányossá-

gokra. Az elemzésünkben összefoglalt ellenőrzési tapasztalatok hozzájárulnak ahhoz, hogy a társadalom részéről mind szélesebb körben egyértelmű elvárás legyen, hogy a közpénzekkel és a közvagyonnal gazdálkodó szervezetek vezetőinek a gazdálkodás folyamatában nemcsak a törvényesség, hanem az eredményesség és a célszerűség elveinek betartásával kell eljárnia. Ennek hiányában a költségvetési szerveknek a közpénz megvonásával is számolniuk kell.

MELLÉKLETEK

1. melléklet

**Az elemzésbe bevont számvevőszéki ellenőrzésekről szóló jelentések száma és címe
ágazatonkénti csoportosításban**

Jelentés sorszáma	Jelentés címe
Egészségügyi intézmények	
15147	Jelentés a központi alrendszer egyes intézményei pénzügyi és vagyongazdálkodásának ellenőrzése Országos Mentőszolgálat
16002	Jelentés a központi alrendszer egyes intézményei pénzügyi és vagyongazdálkodásának ellenőrzéséről Zala Megyei Kórház
16003	Jelentés a központi alrendszer egyes intézményei pénzügyi és vagyongazdálkodásának ellenőrzéséről Péterfy Sándor utcai Kórház Rendelőintézet és Baleseti Központ
16004	Jelentés a központi alrendszer egyes intézményei pénzügyi és vagyongazdálkodásának ellenőrzéséről Jahn Ferenc Dél-Pesti Kórház és Rendelőintézet
16005	Jelentés a központi alrendszer egyes intézményei pénzügyi és vagyongazdálkodásának ellenőrzéséről Szent János Kórház és Észak-budai Egyesített Kórházak
16049	Jelentés Kátai Gábor Kórház - a központi alrendszer egyes intézményei pénzügyi és vagyongazdálkodásának ellenőrzése – Kátai Gábor Kórház
16050	Jelentés a központi alrendszer egyes intézményei ellenőrzése – A központi alrendszer egyes intézményei pénzügyi és vagyongazdálkodásának ellenőrzése - Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kórház és Egyetemi Oktató Kórház
16051	Jelentés a központi alrendszer egyes intézményei ellenőrzése – A központi alrendszer egyes intézményei pénzügyi és vagyongazdálkodásának ellenőrzése – Bács-Kiskun Megyei Kórház a Szegedi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kar Oktató Kórháza
16068	Jelentés a központi alrendszer egyes intézményei ellenőrzése – A központi alrendszer egyes intézményei pénzügyi és vagyongazdálkodásának ellenőrzése – Csongrád Megyei Egészségügyi Ellátó Központ
16106	Jelentés a központi alrendszer egyes intézményei pénzügyi és vagyongazdálkodásának ellenőrzése – Szent Lázár Megyei Kórház, Salgótarján
16140	Jelentés a központi alrendszer egyes intézményei pénzügyi és vagyongazdálkodásának ellenőrzése – Tüdőgyógyintézet Törökbálint
17053	Jelentés – A központi alrendszer egyes intézményei – A központi alrendszer egyes intézményei pénzügyi és vagyongazdálkodásának ellenőrzése – Szent Kozma és Damján Rehabilitációs Szakkórház
17066	Jelentés – A központi alrendszer intézményei – A központi alrendszer egyes intézményei pénzügyi és vagyongazdálkodásának ellenőrzése – Felső Szabolcsi Kórház
17083	Jelentés a központi alrendszer egyes intézményei pénzügyi és vagyongazdálkodásának ellenőrzése – Országos Orvosi Rehabilitációs Intézet
Szociális intézmények	
16133	Jelentés a központi alrendszer egyes intézményei ellenőrzése – A központi alrendszer egyes intézményei pénzügyi és vagyongazdálkodásának ellenőrzése – Dr. Piróth Endre Szociális Központ

Jelentés sorszám	Jelentés címe
16134	Jelentés a központi alrendszer egyes intézményei ellenőrzése – A központi alrendszer egyes intézményei pénzügyi és vagyongazdálkodásának ellenőrzése – Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Gyermekvédelmi Központ Tiszadob
16135	Jelentés a központi alrendszer egyes intézményei ellenőrzése – A központi alrendszer egyes intézményei pénzügyi és vagyongazdálkodásának ellenőrzése – Zala Megyei Szocioterápiás Intézmény
16165	Jelentés a központi alrendszer egyes intézményei pénzügyi és vagyongazdálkodásának ellenőrzése – Viktor Speciális Otthon
17048	Jelentés a központi alrendszer egyes intézményei pénzügyi és vagyongazdálkodásának ellenőrzése – „Tóparti Otthon” Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Fogyatékosok Otthona és Rehabilitációs Intézménye
17065	Jelentés a központi alrendszer egyes intézményei pénzügyi és vagyongazdálkodásának ellenőrzése – Foglalkoztató Intézet Darvastó
17142	Jelentés a központi alrendszer egyes intézményei pénzügyi és vagyongazdálkodásának ellenőrzése – Komárom-Esztergom Megyei Integrált Szociális Intézmény
17198	Jelentés – A Központi alrendszer intézményei – A központi alrendszer egyes intézményei pénzügyi és vagyongazdálkodásának ellenőrzése – Fejér Megyei Gyermekvédelmi Központ és Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat
17199	Jelentés – A Központi alrendszer intézményei – A központi alrendszer egyes intézményei pénzügyi és vagyongazdálkodásának ellenőrzése – Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Szociális, Gyermekvédelmi Központ és Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat
17209	Jelentés - A központi alrendszer egyes intézményei pénzügyi és vagyongazdálkodásának ellenőrzése – Aranyviziget Otthon
17210	Jelentés - A központi alrendszer egyes intézményei pénzügyi és vagyongazdálkodásának ellenőrzése – Pílisi Gyermekotthon, Óvoda, Általános Iskola, Speciális Szakiskola, Készségfejlesztő Speciális Szakiskola
Vízügyi igazgatóságok	
16066	Jelentés - A központi alrendszer egyes intézményei pénzügyi és vagyongazdálkodásának ellenőrzése –Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatóság
16069	Jelentés – A központi alrendszer egyes intézményei ellenőrzése – A központi alrendszer egyes intézményei pénzügyi és vagyongazdálkodásának ellenőrzése – Észak-dunántúli Vízügyi Igazgatóság
16071	Jelentés - A központi alrendszer egyes intézményei pénzügyi és vagyongazdálkodásának ellenőrzése – Alsó-Tisza vidéki Vízügyi Igazgatóság
16072	Jelentés – A központi alrendszer egyes intézményei pénzügyi és vagyongazdálkodásának ellenőrzése – Felső-Tisza vidéki Vízügyi Igazgatóság
16073	Jelentés - A központi alrendszer egyes intézményei pénzügyi és vagyongazdálkodásának ellenőrzése – Közép-Tisza vidéki Vízügyi Igazgatóság
16079	Jelentés - A központi alrendszer egyes intézményei pénzügyi és vagyongazdálkodásának ellenőrzése – Észak-magyarországi Vízügyi Igazgatóság
Múzeumok	
17105	Jelentés – A központi alrendszer intézményei – A központi alrendszer egyes intézményei pénzügyi és vagyongazdálkodásának ellenőrzése – Magyar Nemzeti Múzeum

Jelentés sorszáma	Jelentés címe
17179	Jelentés – A központi alrendszer intézményei – A központi alrendszer egyes intézményei pénzügyi és vagyongazdálkodásának ellenőrzése – Néprajzi Múzeum
17180	Jelentés – A központi alrendszer intézményei – A központi alrendszer egyes intézményei pénzügyi és vagyongazdálkodásának ellenőrzése – Szépművészeti Múzeum
Oktatási intézmények	
17095	Jelentés – A központi alrendszer egyes intézményei – A központi alrendszer egyes intézményei pénzügyi és vagyongazdálkodásának ellenőrzése – Bethlen Gábor Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Szakképző Iskola és Kollégium
17096	Jelentés – A központi alrendszer egyes intézményei – A központi alrendszer egyes intézményei pénzügyi és vagyongazdálkodásának ellenőrzése – Magyar Gyula Kertészeti Szakképző Iskola
17121	Jelentés – A központi alrendszer intézményei – A központi alrendszer egyes intézményei pénzügyi és vagyongazdálkodásának ellenőrzése – Toldi Miklós Élelmiszeripari Szakképző Iskola és Kollégium
17192	Jelentés – A központi alrendszer intézményei – A központi alrendszer egyes intézményei pénzügyi és vagyongazdálkodásának ellenőrzése – Szentannai Sámuel Középiskola és Kollégium, Karcag
Egyéb intézmények	
15073	Jelentés a központi alrendszer egyes intézményei pénzügyi és vagyongazdálkodásának ellenőrzéséről Nemzeti Innovációs Hivatal
15122	Jelentés a központi alrendszer egyes intézményei pénzügyi és vagyongazdálkodásának ellenőrzéséről Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal
15124	Jelentés a központi alrendszer egyes intézményei pénzügyi és vagyongazdálkodásának ellenőrzéséről Nemzeti Információs Infrastruktúra Fejlesztési Intézet
15137	Jelentés a központi alrendszer egyes intézményei pénzügyi és vagyongazdálkodásának ellenőrzéséről Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatala
15161	Jelentés a központi alrendszer egyes intézményei pénzügyi és vagyongazdálkodásának ellenőrzéséről Közlekedésfejlesztési Koordinációs Központ
15162	Jelentés a központi alrendszer egyes intézményei pénzügyi és vagyongazdálkodásának ellenőrzéséről Földmérési és Távérzékelési Intézet
16032	Jelentés a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal ellenőrzése – A központi alrendszer egyes intézményei pénzügyi és vagyongazdálkodásának ellenőrzése NRSZH
16064	Jelentés – A központi alrendszer egyes intézményei – A központi alrendszer egyes intézményei pénzügyi és vagyongazdálkodásának ellenőrzése – Alkotmánybíróság
16065	Jelentés – A központi alrendszer egyes intézményei pénzügyi és vagyongazdálkodásának ellenőrzése – Központi Statisztikai Hivatal
16067	Jelentés – A központi alrendszer egyes intézményei ellenőrzése – A központi alrendszer egyes intézményei pénzügyi és vagyongazdálkodásának ellenőrzése – Nemzeti Közlekedési Hatóság
16070	Jelentés a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala pénzügyi és vagyongazdálkodásának, a HIPAvilon Nkft-vel fennálló szerződéses kapcsolatai szabályszerűségének és a közös jogkezelő szervezetekkel kapcsolatos feladatellátásának ellenőrzéséről

Jelentés sorszáma	Jelentés címe
16078	Jelentés - A központi alrendszer egyes intézményei pénzügyi és vagyongazdálkodásának ellenőrzése – Nemzeti Adó-és Vámhivatal Képzési, Egészségügyi és Kulturális Intézete
17071	Jelentés – A központi alrendszer intézményei – A központi alrendszer egyes intézményei pénzügyi és vagyongazdálkodásának ellenőrzése – Közbeszerzési és Ellátási Főigazgatóság

A gazdálkodása folyamatában teljesítménykövetelményeket kialakított 11 költségvetési szervnél az ÁSZ ellenőrzési tapasztalatok összefoglalása

Teljesítménykövetelmények kialakításának, adatgyűjtésének és nyomon követésének folyamatai						
A teljesítménykövetelményeket kialakított szervezetek	Célok ki-tűzése	A célokhoz tartozó mutatószámok, mérőszámok meghatározása	A mérőszámokhoz, mutatószámokhoz célérték meghatározása	Adatgyűjtési rendszer kialakítása	A mérőszámok, mutatószámok alkalmazása, teljesülése	Nyomon követési rendszer kialakítása és működtetése
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						
6.						
7.						
8.						
9.						
10.						
11.						

Forrás: a kapcsolódó ÁSZ jelentések

Jelmagyarázat:

minden kialakított részterületen

nem mindegyik kialakított részterületen

egyik kialakított részterületen sem

FÜGGELÉKEK

Fogalomtár

belső kontrollrendszer	A belső kontrollrendszer a kockázatok kezelése és tárgyilagos bizonyosság megszerzése érdekében kialakított folyamatrendszer, amely azt a célt szolgálja, hogy a működés és gazdálkodás során a tevékenységeket szabályszerűen, gazdaságosan, hatékonyan, eredményesen hajtsák végre, az elszámolási kötelezettségeket teljesítsék, megvédjék az erőforrásokat a veszteségektől, károktól és nem rendeltetésszerű használatától. (Forrás: Áht. ₂ 69. § (1) bekezdése)
gazdaságosság	Annak követelménye, hogy az erőforrások felhasználásához kapcsolódó kiadás vagy ráfordítás az elérhető legkisebb legyen, a jogszabályban meghatározott vagy általánosan elvárható minőség mellett (Forrás: Áht. ₁ 91. § (1) bek. a) pontja, Bkr. 2. § i) pontja)
eredményesség	Annak követelménye, hogy a kitűzött célok – az elfogadott módosításokat, változó körülményeket figyelembe véve – megvalósuljanak, a tevékenység tervezett és tényleges hatása közötti különbség a lehető legkisebb mértékű legyen, vagy a tényleges hatás legyen kedvezőbb a tervezettnél; (Forrás: Áht. ₁ 91. § (1) bek. c) pontja, Bkr. 2. § g) pontja)
hatékonyság	Annak követelménye, hogy az előállított termékek, nyújtott szolgáltatások, az ellátott feladat más eredményének értéke, vagy az azokból származó bevétel a lehető legnagyobb mértékben haladjon meg a felhasznált erőforrásokhoz kapcsolódó kiadásokat vagy ráfordításokat; (Forrás: Áht. ₁ 91. § (1) bek. b) pontja, Bkr. 2. § j) pontja)
középirányító szerv	A költségvetési szerv tekintetében törvény vagy kormányrendelet alapján meghatározott, átruházott irányítási hatásköröket gyakorló szerv. (Forrás: Áht. ₁ 49. § (4) bekezdés (2009. január 1-jétől 2011. december 31-ig), Áht. ₂ 9. § (4) bekezdés (2012. január 1-jétől 2014. december 31-ig), Áht. ₂ 9/A. § (3) és (4) bekezdés (2015. január 1-jétől))
teljesítmény-ellenőrzés	A teljesítmény-ellenőrzés célja annak megállapítása, hogy az adott szervezet által végzett tevékenységek, programok egy jól körülhatárolható területén a működés, illetve a forrásfelhasználás gazdaságosan, hatékonyan és eredményesen valósul-e meg; (Forrás: Bkr. 21. § (3) bekezdés d) pontja)

vezetői nyilatkozat	Az Áht. ¹ , illetve a Bkr. alapján a költségvetési szerv vezetője által a költségvetési szerv belső kontrollrendszerének minőségéről kiadott vezetői nyilatkozat.
---------------------	--

Rövidítések

Alaptörvény	Magyarország Alaptörvénye
ÁSZ	Állami Számvevőszék
ÁSZ tv.	2011. évi LXVI. törvény az Állami Számvevőszékről
vagyontörvény	2011. évi CXCVI. törvény a nemzeti vagyonról
Áht.	2011. évi CXCV. törvény az államháztartásról
Bkr.	370/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet a költségvetési szervek belső kontrollrendszeréről és belső ellenőrzéséről

ÁLLAMI SZÁMVEVŐSZÉK

1052 Budapest, Apáczai Csere János utca 10.

Levélcím: 1364 Budapest 4. Pf. 54

Telefon: +36 1 484 9100 Telefax: +36 1 484 9200

www.asz.hu